

|

เลดี้โกโดวา

} สตรีเปลือยบนหลังม้า {

เมื่อเอ่ยถึงชื่อ 'โก้ไดวา (Godiva)' คนส่วนมากมักทราบว่าเป็นชื่อช็อกโกแลตยี่ห้อหนึ่งที่มีโลโก้เป็นรูปผู้หญิงผมยาวเปลือยร่างนั่งอยู่บนหลังม้า แต่หลายคนอาจไม่รู้ว่ ผู้หญิงบนโลโก้ันั้นเคยมีชีวิตและตัวตนอยู่จริงเมื่อเกือบ 1,000 ปีก่อน ทั้งยังมีเรื่องราวอันน่าทึ่ง ซึ่งไม่ว่าท้ายที่สุดจะเป็นเรื่องจริงหรือตำนาน แต่อิทธิพลจากเรื่องราวของเธอได้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ชนรุ่นหลัง

ช็อกโกแลตโก้ไดวา

เลดี้โก้ไดวา (Lady Godiva) เป็นสตรีสูงศักดิ์ ผู้เป็นสัญลักษณ์แห่งเมืองโคเวนทรี (Coventry) ประเทศอังกฤษ มีชีวิตอยู่ในช่วงปี 997-1067 เธอเป็นภรรยาของลีโอฟริก (Leofric) เอิร์ลแห่งเมอร์เซย์และลอร์ดแห่งเมืองโคเวนทรี หนึ่งในเอิร์ล 3 คนที่มีอำนาจสูงสุดในแผ่นดินอังกฤษ ลีโอฟริกผู้นี้เก็บภาษีประชาชนอย่างโหดหิน โก้ไดวาเฝ้าขอร้องสามมิให้ลดภาษี แต่เขาไม่เคยยอมกระทั่งวันหนึ่งเพื่อตัดความรำคาญ เขาบอกเธอว่า ถ้าเธอกกล้าเปลือยกายขี่ม้ารอบเมือง เขาจะยอมลดภาษีให้ตามที่ขอ

ทว่าการกระทำดังกล่าวสำหรับผู้หญิงอังกฤษสมัยกลาง

ช็อกโกแลตโก้ไดวา รุ่น Limited Edition

ยอมถือเป็นเรื่องต่ำช้าอย่างยิ่ง แต่ความที่โกโดวามีจิตใจเมตตาต่อผู้ยากไร้ และตระหนักว่านี่คือหนทางเดียวที่เธออาจสามารถช่วยเหลือพวกเขาได้ เพราะแม้เธอมีทรัพย์สินมากมาย ทั้งยังเป็นภรรยาผู้ทรงอิทธิพล แต่เธอไม่มีอำนาจใดในมือแม่แต่น้อย

โกโดวาได้ส่งข่าวการตัดสินใจถึงชาวบ้านเพื่อขอให้พวกเขาร่วมมือ ด้วยการปิดประตูหน้าต่างหลบอยู่ในที่ที่ปกอภัยขณะเธอขี่ม้าผ่านโดยไร้เสื้อผ้าอาภรณ์ ซึ่งแน่นอนว่าชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี เพื่อตอบแทนสิ่งที่เธอทำให้พวกเขา โกโดวาจึงขี่ม้ารอบเมือง โดยมีเพียงเส้นผมยาวปกปิดร่างเปลือยเปล่า เหลือไว้เพียงช่วงขาห้อยลงจากหลังม้า ท่ามกลางความตะลึงงันของผู้เป็นสามีที่คิดไม่ถึงว่าเธอจะกล้า ในที่สุดเขาต้องแพ้ใจเธอ ยอมยกเลิกภาษีที่ไม่สมเหตุผลตามสัญญา

โกโดวาจึงไม่เพียงไม่ถูกประณาม หากยังกลายเป็นวีรสตรีของชาวเมืองไปในทันที ทุกวันนี้ที่จัตุรัสกลางเมืองโคเวนทรีมีอนุสาวรีย์เลดีโกโดวาตั้งอยู่อย่างโดดเด่นเป็นสัญลักษณ์ที่ชาวเมืองภาคภูมิใจ ในวันที่ 31 พฤษภาคม ค.ศ. 1678 สภาเมืองโคเวนทรีได้เริ่มจัดให้มีขบวนแห่ 'เลดีโกโดวา' บันทึกไว้เป็นครั้งแรก โดยจัดหาผู้หญิงมาสวม

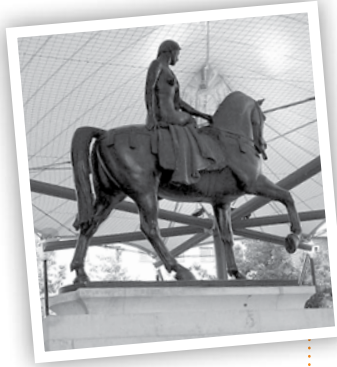

ภาพวาดเลดีโกโดวา
ช่วงเวลาแห่งการตัดสินใจ
วาดโดย Edmund Blair

Leighton เมื่อปี 1892

(ที่มา : www.wikipedia.org)

Body Stocking หรือผ้าลีเนื้อรัดกายให้ดูคล้ายเปลือยเปล่า นั่งบนหลังม้าแห่ไปรอบเมืองเพื่อรำลึกการกระทำอันงดงามของโกโดวา

รูปปั้นเลดี้โกโดวา
ที่เมืองโคเวนทรี ประเทศอังกฤษ
(ที่มา : www.wikimedia.org)

ประเพณีนี้ได้จัดติดต่อกันมาจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ก็เริ่มมีปัญหา เพราะแบบฉบับของผู้หญิงสมัยวิกตอเรียนนั้นต้อง ‘รักษานวลสงวนตัว’ การหาผู้แสดงเป็นเลดี้โกโดวาที่ต้องสวมผ้ารัดกายแบบเนื้อจึงไม่ใช่เรื่องง่ายก็เลยมีการไปจ้างนักแสดงหญิงหรือนักเต้นในสถานบันเทิงรุ่มร่ามนั่งบนหลังม้าในขบวนแห่แทน สร้างความตะขิดตะขวงใจให้ชาวเมืองไม่น้อย

กระทั่งในปี 1854 บิชอปแห่งวูลสเตอร์หนไม่ไหวจึงออกมาประท้วง เพราะผู้แสดงเป็นโกโดวาในปีนั้น แทนที่จะสวมผ้ารัดกาย เธอ

กลับมีเพียงเส้นผมคลุมร่างเปลือยเปล่าแบบในตำนานจริงๆ ซึ่งไม่ว่าจุดประสงค์ของผู้จัดงานคืออะไร แต่คำพูดของท่านบิชอปได้กลายเป็นกระบอกเสียงแทนความไม่พอใจของชาวเมืองได้เป็นอย่างดี เมื่อท่านประกาศไม่ยอมรับ ‘นางกลางเมืองที่แสดงเป็นเลดี้โกโดวาผู้สูงส่งให้ประชาชนแห่สรรเสริญตามท้องถนน’ ผลก็คือเทศกาลโกโดวาถูกงดจัดไปถึง 8 ปี ก่อนจะมีการรื้อฟื้นจัดขึ้นใหม่จนถึงปัจจุบันด้วยรูปแบบและเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ เรื่องราวของเลดี้โกโดวาเองได้ถูกแต่งเติมและวิเคราะห์วิจารณ์ในวงกว้าง เริ่มจากตอนที่ชาวเมืองโคเวนทรีให้สัญญาว่าจะหลบอยู่ในบ้านยามเธอขี่ม้าผ่านโดยไร้เสื้อผ้าอาภรณ์ ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 17 ได้มีการใส่ลี้ตีไซ้ว่าในบรรดาชาวเมืองที่หลบเงียบ กลับมีช่างตัดเสื้อชื่อทอม แอบดูเธอจากรูฝาผนัง เป็นที่รู้จักในนามว่า Peeping Tom หรือ ‘นายทอมถ้ามอง’ ซึ่งภายหลังนายทอมถ้ามองโดนรุมประชาทัณฑ์จนตาบอด บ้างก็ว่าจนตาย อยู่ที่ว่าจะอ่านจากบันทึกหรือบทกวีบทใด

เหตุผลในการแต่งเติมเรื่องนายทอมถ้ามองนี้ไม่มีใครทราบ แต่ แดเนียล โดโนฮิว (Daniel Donoghue) ศาสตราจารย์ด้านภาษาและวรรณคดีอังกฤษแห่งมหาวิทยาลัย

ฮาร์วาร์ด ระบุไว้ในหนังสือ *Lady Godiva: A Literary History of the Legend* ว่า การแอบมองของนายทอม คือภาพสะท้อนของผู้มีความอยากรู้อยากเห็นทางเพศและหาความสุขจากการแอบมองผู้อื่น ซึ่งทางจิตวิทยาเรียกว่า Voyeurism หรือ Scopophilia ในขณะที่การกระทำของโกโดวาคือการเปิดเผยร่างกายในส่วนลับให้ผู้อื่นชม หรือ Exhibitionism ซึ่งในพจนานุกรมศัพท์ทางเพศก็ระบุคำนี้ว่าเป็น Lady Godiva Syndrome ส่วนการที่นายทอมตาบอดหรือถูกประชาทัณฑ์ก็คือสัญลักษณ์ของความรู้สึกผิดของผู้คนที่มีความอยากรู้อยากเห็นทางเพศ นายทอมจึงตกเป็นแพะรับบาปอันเกิดจากต้นเหตุตามธรรมชาติที่มีอยู่ในมนุษยทุกคน

ในขณะเดียวกัน นักประวัติศาสตร์ร่วมสมัยหลายคนไม่คิดว่าเรื่องของโกโดวาได้เกิดขึ้นจริง เนื่องจากหลักฐานระบุไว้เพียงว่าเธอเป็นภรรยาของเอิร์ลลีโอฟริก และข้อมูลยังบ่งชี้ว่าทั้งคู่ต่างก็มีน้ำใจงามและเคร่งศาสนา เช่น ในปี 1043 ท่านเอิร์ลและเลดี้ได้บริจาคเงินพร้อมที่ดินเพื่อสร้างวัดในนิกายเบเนดิกทีนที่โคเวนทรี ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเดียวกับโบสถ์โคเวนทรีที่ถูกระเบิดทำลายไปบางส่วนในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 วัดแห่งนี้ประดับด้วยพลอยล้ำค่า

งดงามอย่างที่ไม่มียัดได้ในอังกฤษยุคนั้นเทียบได้ และในช่วงทศวรรษที่ 1050 ทั้งสองยังบริจาคที่ดินและเงินมหาศาลเพื่อสร้างวัดและโบสถ์อีกหลายแห่ง เช่น ที่ลินคอล์นเชียร์ ลีโอมินสเตอร์ และอีฟแชม นักประวัติศาสตร์หลายคนจึงไม่คิดว่าท่านเอิร์ลจะโหดหินจนโกโดวาต้องเปลือยร่างขี้อ้อนขอความเป็นธรรมให้ประชาชน

ส่วนผู้ที่เชื่อว่าตำนานนี้เป็นเรื่องจริงก็จะอิงบันทึกเกร็ดประวัติศาสตร์อังกฤษฉบับภาษาละตินที่ชื่อ *Flores Historiarum (Flowers of History)* ของโรเจอร์แห่งเวนโดเวอร์ (Roger of Wendover) ในคริสต์ศตวรรษที่ 13 ที่ระบุเรื่องราวของเลดี้โกโดวาไว้ตามที่ระบุข้างต้น ซึ่งนักประวัติศาสตร์บางคนแย้งว่าเวนโดเวอร์เป็นเพียงผู้บันทึกตำนานและเกร็ดประวัติศาสตร์ แต่ไม่ใช่ นักประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขาเขียนบันทึกนี้ขึ้นเมื่อ 2 ศตวรรษหลังการตายของโกโดวา ข้อความดังกล่าวจึงไม่มีน้ำหนักพอให้เชื่อถือ แม้จะมีบันทึกระบุว่าครั้งหนึ่งลีโอฟริกได้ยกเลิกภาษีให้ประชาชนจริง และประทับตราด้วยตราประจำตัวของเขาเองเลยก็ตาม

ส่วน โรเบิร์ต เลซีย์ (Robert Lacey)¹ นักประวัติศาสตร์อีกคนแย้งว่า แม้เวนโดเวอร์จะไม่ใช่นักประวัติศาสตร์ แต่เขาเป็นพระในวัดเบเนดิกตินแห่งเซนต์อัลบันส์ ซึ่งเป็นเครือข่ายใกล้เคียงกับวัดเบเนดิกตินที่ลิโอพริกและโกโดวาสร้างไว้ในโคเวนทรี และแม้การเปลือยร่างขีม้าของโกโดวาจะไม่มีบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ แต่อาจปรากฏอยู่ในบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ของวัด ซึ่งเป็นไปได้ว่าเวนโดเวอร์ไปพบเข้าจึงนำมาบันทึกต่อ

นอกจากนี้ เลซีย์ยังคิดว่าในบันทึกของเวนโดเวอร์ที่เป็นภาษาละติน เขาใช้คำว่า *Denudata* ซึ่งแปลว่า *Stripped* หรือ ‘ปลดเปลื้อง’ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการเปลือยเปล่าแบบคำว่า *Nude* หรือ *Naked* ในภาษาอังกฤษ ดังนั้น การปลดเปลื้องของโกโดวาอาจเป็นการปลดเชิงสัญลักษณ์ คือปลดทั้งเครื่องประดับกายและผม เพราะเมื่อสตรีสูงศักดิ์ปราศจากเครื่องประดับ ก็เท่ากับลดเกียรติของตนลงเทียบเท่าสตรีสามัญ ซึ่งในจุดนี้ก็มีนักประวัติศาสตร์อีกกลุ่มแย้งว่า จะปลดหรือเปลื้องก็คือการเปลือยเปล่าแบบ

¹ Robert Lacey. "The Legend of Lady Godiva", in *Great Tales From English History*. 2003.

ไร้อื้อผ้าอาภรณ์อยู่ดี เพราะในยุคนั้นไม่มีคำอื่นที่ตรงกับคำว่า *Naked* แบบในความหมายปัจจุบัน

ท้ายที่สุด แดเนียล โดโนฮิว สรุปไว้อย่างน่าสนใจว่า แม้นักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ยุคกลางหลายคนไม่เชื่อว่าการเปลือยร่างขีม้าของโกโดวาได้เกิดขึ้นจริง แต่สิ่งที่เขาเห็นว่าสำคัญกว่าข้อเท็จจริงก็คือบทบาทของตำนาน เพราะตำนานคือเครื่องมือที่ชนทุกชาติใช้ในการส่งผ่านคุณค่าทางวัฒนธรรมและความคิดสู่ชนรุ่นหลัง ซึ่งในปัจจุบันโทรทัศน์และสื่ออื่นๆ ได้เข้ามาทำหน้าที่แทนอย่างน่ากลัว

หากเรื่องของเลดีโกโดวาไม่เคยเกิดขึ้นจริง และหากจะมองตามแง่คิดของโดโนฮิวข้างต้น ก็อาจช่วยให้เข้าใจได้ว่า เหตุใดจึงมีการนำชีวิตของเธอมาแต่งแต้มเป็นตำนาน ความที่เธอเป็นสตรีสูงศักดิ์ เป็นภรรยาของชนชั้นศักดินา และยังเป็นผู้หญิงที่ไม่มีลัทธิมีเสียง โกโดวาจึงเป็นตัวละครที่สมบูรณ์แบบที่สุดที่จะพลิกบทบาทมากระทำในสิ่งตรงข้ามให้เกิดเป็นวีรกรรมเพื่อเล่าขานเป็นตำนานสืบต่อไปว่า เลดีโกโดวาเป็นสตรีชนชั้นปกครอง แต่คำนึงถึงความทุกข์ยากของประชาชน เธอเป็นผู้หญิงยุคกลางที่ต้องเชื่อฟังสามี แต่กลับกล้าหักท้วงเมื่อเขาซูดริตคนจน เธอไม่มีอำนาจทางการเมือง แต่สามารถท้าทายผู้มีอำนาจให้คืนความเป็นธรรม

ให้ผู้คน และท้ายที่สุด แม่เธอต้องเปลือยร่างนั่งบนหลังม้า รอบเมืองซึ่งปกติยอมทำลายชื่อเสียงความเป็นกุลสตรีของเธอหมดสิ้น หากด้วยเหตุผลข้างต้น การกระทำดังกล่าว กลับกลายเป็นวีรกรรม เพราะเธอทำด้วยหัวใจที่คำนึงถึงความทุกข์ของผู้ยากไร้ สิ่งนี้เองน่าจะเป็น ‘คุณค่าทางวัฒนธรรมและความคิด’ จากเรื่องราวของโกไดวาที่ผู้สร้างตำนานอาจต้องการส่งผ่านถึงคนรุ่นหลัง

หากเป็นเช่นนั้นจริง การส่งผ่านคุณค่าดังกล่าวด้วยตำนานโกไดวานับว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง

นับแต่กลางทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา เทศกาลเลดีโกไดวาในเมืองโคเวนทรีได้มีเนื้อหาที่เปลี่ยนไปมาก เนื่องจากสตรีชาวเมืองโคเวนทรีผู้หนึ่งคือ พรู พอร์เรตตา (Pru Porretta) ผู้ได้รับเลือกเป็นเลดีโกไดวาในขบวนแห่หลายปีติดต่อกัน ได้นำแนวคิดจากตำนานเลดีโกไดวามาก่อตั้งกลุ่ม The Godiva Sisters ขึ้นในปี 2002 โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างสิ่งที่ดีให้แก่ชุมชน และเพื่อร่วมสร้างสันติภาพโลกด้วยการสนับสนุนให้สมาชิกที่ประกอบด้วยประเทศหรือกลุ่มต่างๆ เลือกสตรีผู้เป็นแรงบันดาลใจของกลุ่มตนเข้าร่วมขบวนแห่ในเทศกาลโกไดวา

พรู พอร์เรตตา
ผู้แสดงเป็นเลดีโกไดวา
แห่งเมืองโคเวนทรีถึง
25 ปีติดต่อกัน
(ที่มา : www.godiva.webeden.co.uk)

ขบวนแห่ดังกล่าวจึงไม่ได้มีเพียงพรูเรตตาที่แต่งตัวเป็นโกไดวานั่งบนหลังม้า หากยังมี ‘สตรีพี่น้องโกไดวา’ จากอีกหลายประเทศหลายกลุ่มเข้าร่วมจากเมื่อเริ่มก่อตั้งที่มีเพียง 6 กลุ่ม ในปี 2008 ที่ผ่านมาสตรีพี่น้องโกไดวาในขบวนแห่มีถึง 14 กลุ่ม เช่น พี่น้อง

โกไดวาจากญี่ปุ่นแสดงเป็นซาตาโกะกับนกกระเรียน 1,000 ตัว พี่น้องโกไดวาจากจีนแสดงเป็นหมู่หลาน พี่น้องโกไดวา กลุ่มฮินดูแสดงเป็นรานีลักษมีไบ (ค.ศ. 1830-1858) ผู้นำชาวอินเดียที่ลุกขึ้นสู้กับเจ้าอาณานิคมอังกฤษ รวมทั้งสตรีพี่น้องโกไดวาอีกหลายประเทศจากทุกมุมโลก

นอกจากนี้ กลุ่มสตรีพี่น้องโกไดวายังจัดให้สมาชิกได้แสดงออกทางวัฒนธรรม เช่น ละคร ดนตรี ฯลฯ ซึ่งครั้งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2007 ที่สมาชิกได้แสดงต่อหน้าผู้ชมที่เป็นตัวแทนจาก 69 ประเทศ จำนวน 900 คน ระหว่างเข้าร่วมประชุม The World Council for Gifted and Talented Children Biennial Conference ที่ศูนย์ศิลปะแห่งมหาวิทยาลัยยอร์วิก (University of Warwick) ในเมืองโคเวนทรี

กิจกรรมของกลุ่มสตรีพี่น้องโกไดวานี้แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ไม่ได้เน้นเพียงวิกรรมของเลดีโกไดวาและประวัติศาสตร์ของเมืองโคเวนทรี หากยังเป็นการสานต่อเจตนารมณ์อันแน่วแน่ของโกไดวาในครั้งนั้นสู่สากล ด้วยการนำ ‘เลดีโกไดวา’ หรือสตรีผู้สร้างสิ่งดีๆ ให้ทุกชุมชนในโลก มาทำความรู้จักกันบนพื้นฐานแห่งความเคารพซึ่งกันและกัน เพื่อเผยแพร่สิ่งดีๆ ให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชน

ภาพวาดเลดีโกไดวา วาดโดย John Collien

(ที่มา : www.wikimedia.org)

แนวคิดและการกระทำของพอร์เร็ตตาได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีตลอดมา ทั้งจากสมาคมโกไดวา แห่งเมืองโคเวนทรีและองค์กรอื่นๆ ในปี 2002 เธอจึงได้รับปริญญาโทกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยโคเวนทรี และเมื่อปี 2008 บิชอปแห่งวอร์วิกได้มอบ ‘มงกุฎเลดี้โกไดวา’ หรือเครื่องประดับศิระษะสตรีชั้นสูงในยุคกลางชิ้นใหม่ ที่ออกแบบโดยศิลปินท้องถิ่นแห่งโคเวนทรีให้เธอ ในฐานะที่แสดงเป็นเลดี้โกไดวาติดต่อกันนานถึง 25 ปี งานนี้ได้รับการอุปถัมภ์จากนายกเทศมนตรีเมืองโคเวนทรี โดยมีตัวแทนจากหลายเมืองในภาคกลางของอังกฤษกว่า 100 คน เข้าร่วม ณ ศาลากลางเมือง St. Mary’s Guildhall อันเก่าแก่ พอร์เร็ตตาจึงเป็นที่รู้จักในฐานะทูตแห่งเมืองโคเวนทรี และเลดี้โกไดวาแห่งยุคปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม เรื่องราวของโกไดวาจะเป็นเพียงตำนาน หรือความจริงย่อมยากที่จะพิสูจน์ ไม่ต่างจากทุกตำนานในโลก หากเหนือข้อเท็จจริงย่อมเป็นคุณค่าของตำนานที่ถูกส่งผ่านมากับกาลเวลา เฉกเช่นเรื่องของเลดี้โกไดวา ที่เหนือหาแท้จริงได้แทรกตัวอยู่ทั้งในบทกวี รูปปั้น ภาพเขียน ของจิตรกรหลายยุคสมัย หรือกระทั่งในกระดาดห่อช็อกโกแลตยี่ห้อโกไดวา

รูปปั้นเลดี้โกไดวา ในศตวรรษที่ 19 ตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑสถาน Maid Stone, Kent ปั้นโดย John Thomas (ที่มา : www.wikimedia.org)

ขอเพียงคนรุ่นหลังสามารถรับเนื้อหาแท้จริงนั้น คุณค่าแห่งตำนานย่อมสามารถดำรงอยู่คู่โลกสืบไป

รูปปั้นเลดี้โกไดวา ที่เมืองโคเวนทรี ปั้นโดย Sir William Reid เมื่อปี 1949 (ที่มา : www.wikimedia.org)

พิมพ์ครั้งแรก คอลัมน์ ‘คนบันดาลใจ’ นิตยสารสารคดีรายเดือน ฉบับที่ 291 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552

2

เกรย์ ฮาวล์

} ‘นกฮูกเทา’ ผู้พิทักษ์ผืนป่า {

“...นับแต่นี้ไป ผืนป่าไม่สมควรถูกใช้เป็นสนามเด็กเล่นของผู้บุกรุก และไม่ควรถูกกลายเป็นชุมทรัพย์มหาศาลที่ผู้ใดต้องการขุดสมบัติมาบำเรอความสุขเพียงส่วนตนหรือพวกตนก็ยอมได้ ทั้งยังไม่ใช้สิ่งๆ ที่ผู้ใดสามารถอ้างสิทธิ์ถือครองเพียงเพราะประทับรอยเท้าลงก่อนผู้อื่น...”

...หากมนุษย์ควรเดินเข้าสู่ผืนป่า...ด้วยความรู้สึกยำเกรง เจกเช่นผู้ที่ย่างก้าวเข้าสู่ประตูมหาวิหารโบราณแห่งสถาบันกรรมธรรมชาติด้านนำพิศวง...”¹

เกรย์ อวอลล์

ยอมไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรหากข้อความข้างต้นจะเพิ่งเขียนขึ้นในปัจจุบัน ในยุคที่มนุษย์กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาโลกร้อน และต่างก็หันมาใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อมกับการอนุรักษ์ป่าอย่างเร่งด่วน

¹ ตัดตอนจากบทนำใน *Tales of an Empty Cabin* (1936) เขียนโดย Grey Owl แปลเป็นภาษาไทยโดย วรวดี วงศ์สง่า

แต่ความจริงแล้ว ข้อความข้างต้นมาจากหนังสือชื่อ *Tales of an Empty Cabin* ที่เขียนขึ้นเมื่อ 80 กว่าปีก่อน โดยบุรุษผู้เป็นที่รู้จักต่อสาธารณะในนามว่า ‘เกรย์ อวอลล์’ (Grey Owl) หรือ Wa-sha-quon-asin ที่แปลว่า ‘นกฮูกเทา’ ในภาษาอินเดียนแดงเผ่าโอจิบเวย์ (Ojibway) ท่ามกลางผืนป่าอันอุดมที่กำลังถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางสรรพสัตว์อันพร้อมพรingsที่กำลังถูกฆ่าอย่างไร้ขีดจำกัดในยุคแห่งการค้าขนสัตว์ระหว่างชนพื้นเมืองอินเดียนแดงในประเทศแคนาดา กับชาวยุโรปที่รุ่งเรืองในช่วงทศวรรษที่ 1920

แนวคิดที่เรียกได้ว่า ‘เกิดก่อนกาล’ นี้จึงทำให้ เกรย์ อวอลล์ กลายเป็นนักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคนแรกๆ ของโลก

ตลอดช่วงปี 1930–1936 เขาได้เขียนบทความหลายสิบชิ้นให้วารสาร *Forest and Outdoor* ของสมาคมป่าไม้แห่งแคนาดา รวมทั้งนิยายและรวมเรื่องสั้น 4 เล่ม ซึ่ง บิล เวเซอร์ แห่งมหาวิทยาลัยแห่งมณฑลซัสแคตเชวัน (University of Saskatchewan) บอกว่า งานของเขาทุกเล่ม โดยเฉพาะ *Pilgrims of the Wild* (1935) และ *The Adventures of Sajo and Her Beaver People* (1935)

บรรยายภาพมรดกแห่งผืนป่าไต้ดงงามที่สุด และชี้ให้เห็นความจำเป็นในการอนุรักษ์ป่าและสัตว์ป่าได้ชัดเจนที่สุด

เกรย์ อวาล์ ยังนำแนวคิดนี้ไปบรรยายเผยแพร่สู่ผู้คนทั้งในแคนาดา อังกฤษ และบางส่วนของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในอังกฤษนั้น มีผู้เข้าฟังทั่วประเทศกว่า 250,000 คน ซึ่งรวมไปถึงเชื้อพระวงศ์ทุกพระองค์ที่พระราชวังบักกิงแฮมด้วย ชื่อของ เกรย์ อวาล์ ได้กลายเป็นแรงบันดาลใจอย่างใหญ่หลวงต่อผู้คนร่วมสมัยทั้งในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรป ให้หันมาสนใจต่อสิ่งแวดล้อมก่อนสายเกินแก้

สิ่งสำคัญที่ทำให้สารของ เกรย์ อวาล์ ได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวางก็คือ ภาพอันน่าตื่นตะลึงของอินเดียนแดงในชุดเต็มยศ ยืนผงาดอย่างงามสง่า ให้การศึกษา ผู้คนที่ได้ชื่อว่า ‘ศิริไลซ์’ กว่าอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน รวมทั้งลีลาการใช้ภาษาที่สามารถโน้มน้าวให้เกิดความผูกพันกับธรรมชาติ ทำให้ความคิดเชิงอนุรักษ์ถูก ‘ปลุก’ และ ‘ปลุก’ ลงไปในหัวใจผู้คนได้อย่างแนบเนียนและทันการณ์

หากชีวิตประวัติของ เกรย์ อวาล์ เองกลับเป็นเรื่องซับซ้อนกว่าสารที่เขาพยายามสื่อ เพราะก่อนจะหันมาอนุรักษ์สัตว์ป่า เขาเคยเป็นพรานดักสัตว์ขาย ยิ่งไปกว่านั้น ก่อน

เป็นที่รู้จักในฐานะ ‘คนแดง’ แห่งเผ่าโอจิบเวย์ ความจริงแล้ว เกรย์ อวาล์ กลับเป็น ‘คนขาว’ ชาวอังกฤษที่มีการศึกษาและฐานะดีนาม ‘อาร์ชี เบลานีย์’ (Archie Belaney) หนุ่มน้อยผู้หนีความศิวิไลซ์จากบ้านเกิดมาอยู่คนเดียวในแคนาดา สลัดคราบถูกผู้ดีมาอยู่ป่า ย่อมผมเป็นสีดำ ทาทัพบิวขาวด้วยยางไม้ ประกาศต่อชาวโลกว่าเขาคือ เกรย์ อวาล์ ผู้มีพ่อเป็นชาวสกอตและแม่เป็นหญิงอินเดียน

มีคนไม่มากนักที่รู้ความจริงข้อนี้ขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่ แม้แต่หัวหน้าเผ่าอินเดียนหลายเผ่าที่แม้จะรู้แต่เก็บงำความลับให้อย่างเต็มที่ หรือหนังสือพิมพ์ฉบับที่ไม่ยอมเปิดเผยมาหลายปี ด้วยเห็นว่าสารของเขาสำคัญยิ่งกว่า แต่ในทันทีที่เขาเสียชีวิตเมื่อวันที่ 13 เมษายน ค.ศ. 1938 ด้วยโรคปอดบวมและความอ่อนล้าจากการเดินทางไปบรรยายอย่างตรากตรำ หนังสือพิมพ์เริ่มกระพือข่าวทันที

แรกทีเดียว ข่าวอันไม่คาดฝันนี้สร้างความแตกตื่นในหมู่ผู้คนไม่น้อย เสียงตอบรับเป็นลบอยู่บ้างในช่วงแรก หนังสือพิมพ์ทุกฉบับทั้งในแคนาดาและอังกฤษแสดงความคิดเห็นติดต่อกันหลายสัปดาห์ แต่ในที่สุดก็ไม่มีใครสนใจภูมิหลังของ เกรย์ อวาล์ อีก เพราะไม่ว่าเขาจะเป็น ‘คนขาว’ หรือ ‘คนแดง’ แต่สารจาก เกรย์ อวาล์ ย่อมเป็นลัทธิธรรมที่ไม่อาจปฏิเสธ

ทว่าในตอนนั้น เหตุใด เกรย์ อวาล์ จึงกล่าวอ้างว่า ตนคือลูกครึ่งอินเดียน? และสิ่งใดที่เปลี่ยนพรานดักสัตว์ ให้กลายเป็นผู้พิทักษ์สัตว์และผืนป่า?

คำตอบข้อนี้สืบเนื่องมาจากชีวิตวัยเด็กอันเงียบเหงา และหญิงสาวที่ชื่อ 'อนาฮารีโอ' (Anahareo)

เมื่อครั้ง เกรย์ อวาล์ ยังเป็นเด็กชายอาร์ซี ผู้ ถือกำเนิดเมื่อปี 1888 ณ เมืองเฮลดีง เขาเติบโตขึ้นจาก

เด็กชายอาร์ซี เมลลานีย์
เมื่อครั้งยังอยู่ที่อังกฤษ
(ที่มา : www.collections.canada.gc.ca)

การเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดของ ยาและป้าสาวโสดสองคน เนื่องจากพ่อแม่แยกทางกัน และทิ้งเขาไปไม่เคยติดต่อกัน มาหาจนกระทั่งเขาโต อาร์ซี จึงหมกมุ่นอยู่กับตัวเอง และชอบแอบไปเล่นเป็น อินเดียนแดงในป่าใกล้ๆ ครั้งอายุครบ 18 จึงหนีออกจากบ้าน มุ่งหน้าสู่แคนาดา เพื่อตามฝันของตนเพียงลำพัง

ชีวิตใหม่ช่วงแรกไม่มีเรื่องราวมากนัก แต่การแต่งงาน ครั้งแรกกับหญิงอินเดียนเผ่าโอจิบเวย์ นับเป็นการเปิดประตู โลกแห่งอินเดียน ซึ่งเป็นที่ที่อาร์ซีได้รับชื่อใหม่ว่า Wa-sha-quon-asin และกลายเป็น เกรย์ อวาล์ ในภายหลัง แต่ชีวิตแต่งงานในวัยเยาว์ไม่ยั่งยืน เพียงหนึ่งปีให้หลังเขาก็ ทิ้งครอบครัวไปใช้ชีวิตตามลำพังในป่า ยังชีพด้วยการ ดักสัตว์เพื่อถลกขนขาย

เกรย์ อวาล์ เริ่มชีวิตคู่ อีกครั้งเมื่ออายุ 37 ปี กับ อนาฮารีโอ หญิงสาวอินเดียน เผ่าโมซอกวัย 19 อนาฮารีโอ ไม่ชอบการฆ่าสัตว์อย่าง ทารุณ เช่น ใช้อาวุธ หรือ ใช้กับดักที่จับขาสัตว์ไว้และ ปลปล่อยให้ตายเองอย่างทรมาน

อนาฮารีโอ (ตัวจริง) กับบีเวอร์น้อย
(ที่มา : www.pastforward.ca)

เพียงเพื่อรักษาขนให้อยู่ในสภาพดีที่สุด เธอจึงโน้มหน้า ให้เขาเลิกแต่ไม่สำเร็จ กระทั่งวันหนึ่ง ทั้งคู่พบลูกบีเวอร์ กำพรวดสองตัว เธอต้องการเลี้ยงมันไว้แต่เขาต้องการขาย ทว่าในเช้าวันที่ต้องตัดสินใจ บีเวอร์ตัวหนึ่งหายไป อนาฮารีโอ ถึงกับเข่าอ่อนเพราะรู้ว่า เกรย์ อวาล์ เพิ่งวางกับดัก เขา

รีบออกไปตามหามันจนเจอ ขณะยื่นบีเวอร์น้อยคืนให้ เขา
ได้บอกเธอว่าจะเลิกเป็นพรานดักสัตว์

เกรย์ อวาล์ กับอนาฮารีโอ (ตัวจริง)
(ที่มา : www.photo-day.ru)

เกรย์ อวาล์ (ตัวจริง)
บ็อนนมลูกบีเวอร์กำพร้าว
(ที่มา : www.jamesmarsh.com)

อันที่จริง เกรย์ อวาล์ ทราบดีว่าชาวอินเดียนดั้งเดิม
จะฆ่าสัตว์เพียงเพื่อเป็นอาหารและเครื่องนุ่งห่ม แต่จะไม่ฆ่า
อย่างฟุ่มเฟือย หากเขาก็ไม่ต่างจากอินเดียนจำนวนมาก
ในยุคคนที่ถูก ‘วิถีคนขาว’ ทำลายวิถีบรรพบุรุษจนยับเยิน
เมื่อชนสัตว์เป็นที่ต้องการในยุโรปเพิ่มขึ้นเพราะแฟชั่น สัตว์

ที่มีขนสวยจึงถูกล่าจนปริมาณลดฮวบ โดยเฉพาะบีเวอร์
ที่มีราคาขนแพงที่สุด บีเวอร์ในแคนาดาที่เคยมีประมาณ
กว่า 90 ล้านตัว เมื่อถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 กลับ
เหลือเพียงไม่ถึง 10-15 ล้านตัวเท่านั้น

แม้ เกรย์ อวาล์ อาจไม่รู้ตัวเลขดังกล่าว แต่เขาย่อม
รู้ด้วยภูมิปัญญาแห่งชาวอินเดียน เมื่อสังเกตเห็นธรรมชาติ
สูญเสียความสมดุลเพราะสัตว์ป่าถูกฆ่าจนเกิดและโตไม่ทัน
เขาจึงตระหนักว่าตนกำลังทำผิดทั้งต่อวิถีธรรมชาติ และต่อ
‘สิทธิ์’ ในการมีชีวิตอยู่ของสัตว์ เกรย์ อวาล์ จึงไม่เพียง
ตอบรับคำขอของอนาฮารีโอด้วยการเลิกดักสัตว์ แต่เขา
ยังจะ ‘พิทักษ์’ พวกมันด้วยการสร้างที่อยู่ที่ปลอดภัยให้

ในระหว่างที่ยังไม่เห็นหนทางเพราะขาดรายได้
บังเอิญแม่ของ เกรย์ อวาล์ เห็นว่าจดหมายที่เขาเขียนถึง
เธอนั้นบรรยายชีวิตในป่าได้อย่างงดงามจับใจ เธอจึงส่ง
ไปให้นิตยสาร *Country Life* ในอังกฤษพิจารณาและได้รับ
การตีพิมพ์ ต่อมาเมื่ออนาฮารีโอออกหางานทำ บังเอิญ
นายจ้างสตรีผู้มีจิตใจรักสัตว์ได้ทราบว่ เกรย์ อวาล์ เคย
เขียนบทความเกี่ยวกับธรรมชาติจึงขออ่าน ปรากฏว่าเธอ
ประทับใจมาก จึงขอให้อนาฮารีโอโน้มน้าวให้ เกรย์ อวาล์
มาบรรยายเรื่องชีวิตสัตว์ป่าและแนวคิดใหม่เรื่องการ

อนุรักษษ์ป่าต่อสาธารณะ โดยรับเป็นผู้จัดหาสถานที่และ
ประชาสัมพันธ์ให้

แรกทีเดียว เกรย์ อวาล์ ไม่ยอม แต่อนาฮารีโฮยีนยัน
ว่านี่เป็นโอกาสที่ดีที่สุดที่จะทำให้ผู้คนเข้าใจ เขาจึงตอบ
ตกลง การบรรยายครั้งแรกได้ผลเกินคาด เกรย์ อวาล์ จึง
ได้รับเชิญไปบรรยายอีกหลายแห่ง เพียงเวลาไม่นาน ‘สาร’
จาก เกรย์ อวาล์ และความคิดเรื่องการสร้างที่อยู่ให้บีเวอร์
ส่งผลให้รัฐบาลแคนาดาเห็นความจำเป็นของการอนุรักษษ์
สิ่งแวดล้อม สมาคมป่าไม้จึงแต่งตั้งเขาเป็น ‘ผู้พิทักษ์สัตว์ป่า’
ในอุทยานแห่งชาติพริ้นซ์อัลเบิร์ต (Prince Albert National
Park) เมื่อปี 1932

ณ บ้านพักริมทะเลสาบอัชวาน (Ajawaan Lake)
นี่เองที่ เกรย์ อวาล์ ได้สร้างที่อยู่อันปลอดภัยให้บีเวอร์
พร้อมตั้งชื่อว่า ‘บีเวอร์ลอดจ์’ (Beaver Lodge) และใช้
เป็นที่ผลิตงานเขียนซึ่งสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คนมาแล้ว
ถึงสองซีกโลกคือยุโรปและอเมริกาเหนือ ทั้งยังใช้เป็นสถานที่
ถ่ายหนังเกี่ยวกับบีเวอร์เพื่อให้นักศึกษาแก่ผู้คน ปัจจุบัน
บีเวอร์ลอดจ์ได้รับการรักษาไว้อย่างสมบูรณ์ และกลายเป็น
จุดหมายที่นักอนุรักษษ์ทั่วโลกและผู้ศรัทธาใน เกรย์ อวาล์
เดินทางมาเยี่ยมชมไม่เคยขาด

ทะเลสาบอัชวาน ที่ตั้งของบีเวอร์ลอดจ์

(ที่มา : www.wikipedia.org)

เกรย์ อวาล์ ยังทำให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของอินเดียด้วยการเข้าพบผู้สำเร็จราชการแทนสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 แห่งสหราชอาณาจักร ว่าความรู้ที่ชาวอินเดียนสั่งสมจากการสังเกตและอยู่กับธรรมชาติมานับพันๆ ปี จะช่วยพิทักษ์ผืนป่าให้รอดพ้นจากการถูกทำลาย และอินเดียนไม่ใช่คนป่าที่รอรับความสงสารหรือของบริจาคเพื่อการกุศล แต่อินเดียนสามารถเลี้ยงตัวเองได้และสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างเศรษฐกิจที่ดีให้ประเทศเช่นกัน กล่าวได้ว่า เกรย์ อวาล์มีส่วนสำคัญต่อภาพลักษณ์ของอินเดียนอันเป็นที่ยอมรับในแคนาดา เป็นผู้ที่มีวิสัยคิดเชิงอนุรักษ์อยู่แล้วโดยธรรมชาติ²

ในปี 1959 รัฐบาลแห่งมณฑลออนแทรีโอได้ตั้งแผ่นดินแกะสลักขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแด่ เกรย์ อวาล์ ที่อุทยานเทมาคามิ (Temagami Park) ซึ่งมีใจความว่า “สำนึกที่ถูกปลุกขึ้นจากผืนป่าที่ถูกทำลายอย่างสิ้นคิด จากสัตว์ป่าที่ถูกสังหารอย่างเหี้ยมโหด และจากอันตรายที่คุกคามต่อการอยู่รอดของวัฒนธรรมอินเดียน สำนึกเช่นนั้นได้ทำให้เขากลายเป็นนักอนุรักษ์ผู้มุ่งมั่น”³

² Jane Billinghamurst. *The Many Faces of Archie Belaney: Grey Owl* (1991), p.122-123.

³ Irene Ternier Gordon. *Grey Owl: The Curious Life of Archie Belaney* (2004), p.123.

**ป้ายอนุสรณ์รำลึก
เกรย์ อวาล์
ณ อุทยานเทมาคามิ
(Temagami Park)
(ที่มา : www.ontario-plaques.com)**

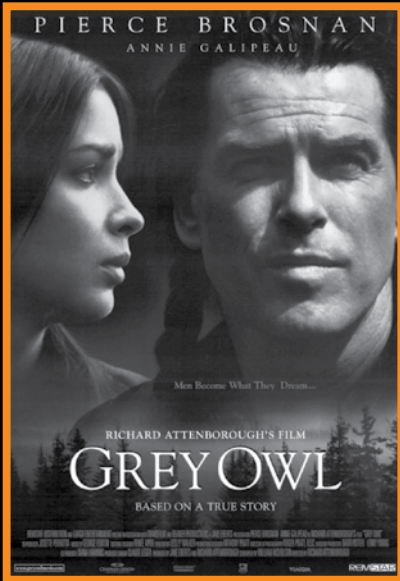
แม้ เกรย์ อวาล์ จะมีชีวิตที่ขัดแย้งกันเอง เช่น เป็นนักฝันและสร้างจินตนาการว่าตนเป็นอินเดียน แต่ขณะเดียวกัน เขาก็ยืนอยู่บนความจริงที่ต้องดิ้นรนเพื่อการอยู่รอดของชีวิต และแม้เขาจะ ‘โกหก’ ผู้คนถึงชาติกำเนิด แต่สารที่เขาบอกต่อโลกทุกเรื่องล้วนเป็นความจริง

อนาสารีโอบอกว่า เกรย์ อวาล์ ได้ขอให้เธอปักลูกปักด ตกแต่งบนชุดอินเดียนที่เขาจะใส่ในการบรรยายที่อังกฤษ ซึ่งแม้เธอหวังว่าอินเดียนจริงๆ ไม่ตกแต่งเสื้อผ้า แต่ เกรย์ อวาล์ กลับตอบว่า เขาไม่ได้ไปในฐานะ ‘อินเดียนจริงๆ’ แต่ไปในภาพของอินเดียนแบบที่คนอังกฤษอยากเห็น พร้อมตบท้ายว่า เขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้คนฟังในสิ่งที่เขาพูด ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่าถ้าเขาไปในฐานะของ อาร์ชี เบลานีย์ ไม่ใช่ เกรย์ อวาล์ หรือ เกรย์ อวาล์ ในภาพของ ‘คนป่า’ ไม่ใช่ภาพของอินเดียนผู้สง่างามแบบที่เขาสร้างขึ้น สารที่เขาพยายามบอกต่อโลกอาจไม่ได้รับการต้อนรับในทันที หรืออาจไม่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คนได้อย่างรวดเร็วดังเช่นที่ผ่านมา

เซอร์ ริตชาร์ด แอ็ทเทนเบรอะ ผู้กำกับหนังชาวอังกฤษผู้สร้างภาพยนตร์เรื่อง *Grey Owl* (1999) ที่นำแสดงโดย เพียร์ซ บรอสนัน ในวาระครบ 60 ปีที่ เกรย์ อวาล์ เสียชีวิต บอกว่า ในตอนเด็กเขาได้เห็น เกรย์ อวาล์ ตัวจริงมาบรรยายที่โรงละครพัลลาเดียมในกรุงลอนดอน ซึ่งภาพของอินเดียนในเสื้อผ้าแปลกตาและบุคลิกอันสงบบ่งทำให้เขาถึงกับตะลึง และสารที่ได้รับส่งผลต่อความคิดของเขาอย่างใหญ่หลวง

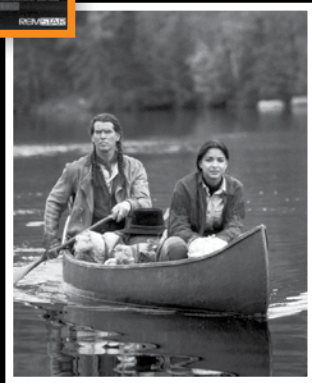
เกรย์ อวาล์
ในชุดอินเดียนที่อนาสารีโอบักให้
เพื่อไปบรรยาย
(ที่มา : www.canadianheritage.org)

โปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง

Grey Owl

(ที่มา : www.screened.com)

เกรย์ อวอลล์ และอนาซารีโอ

จากจากภาพยนตร์เรื่อง *Grey Owl*

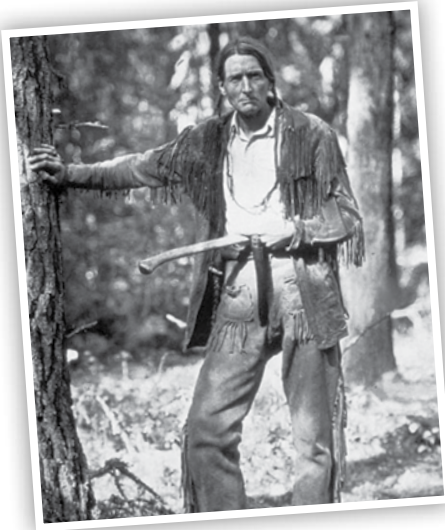
(ที่มา : www.cinema.com)

สาระความคิดและชีวิตของ เกรย์ อวอลล์ ถูกนำมาศึกษาและกล่าวถึงเสมอในปัจจุบันที่โลกกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาที่เขาชี้ไว้เมื่อเกือบร้อยปีก่อน บรรดานักเขียน นักการศึกษา หรือนักอนุรักษ์รุ่นใหม่ มักกล่าวถึงชื่อ เกรย์ อวอลล์ ไว้ในผลงานของพวกเขาในฐานะผู้สร้างแรงบันดาลใจ คนสำคัญ หนังสือของ เกรย์ อวอลล์ เองก็ได้รับการพิมพ์ซ้ำ อยู่เสมอ บางเรื่องแปลเป็นหลายภาษาเพราะเนื้อหาที่เป็นสากลและสอดคล้องกับปัญหาในปัจจุบัน โด널ด์ สมิธ บอกว่านั่นเป็นเพราะ “เขา (เกรย์ อวอลล์) เป็นคนแรกที่พูดไว้อย่างถูกต้องที่สุด ไม่ว่าจะเรื่องความเป็นเอกลักษณ์ของแผ่นดินเรา ป่าไม้และแหล่งน้ำอันอุดมสมบูรณ์ของเรา หรือสิ่งที่เราทำผิดพลาดในอดีต เขาเป็นคนแรกที่บอกชาวแคนาดาว่า “จงจำไว้ว่าท่านเป็นของธรรมชาติ แต่ธรรมชาติไม่ได้เป็นของท่าน”⁴

ท้ายที่สุดไม่ว่าบรรพบุรุษของ เกรย์ อวอลล์ จะเป็นคนขาวหรือคนแดง แต่เขาได้เป็นที่จดจำต่อโลกแล้วในฐานะ ‘วีรบุรุษนักอนุรักษ์’ ‘ปราชญ์แห่งผืนป่า’ และ ‘ทูตจากพงไพร’ ผู้จริงจังอย่างที่สุดต่อสิ่งที่เขากระทำ และผู้ที่จากโลก

⁴ Donald B. Smith. *From the Land of Shadows: The Making of Grey Owl* (1990), p.163.

เกรย์ อวาล์
ปราชญ์แห่งผืนป่า
(ที่มา : www.esask.uregina.ca)

ไปอย่างงดงามกว่าตอนที่เขาพบมัน⁵

ตราบนานเท่าที่ผืนป่าและสิ่งแวดล้อมยังคงถูกบุกรุก
รังแก ผลงานของ เกรย์ อวาล์ ย่อมยังดำรงอยู่เป็น
แรงบันดาลใจให้นักอนุรักษ์ทั่วโลกตราบนานเท่านาน

⁵ Lovat Dickson (ed.) *The Green Leaf: A Tribute to Grey Owl* (1938), p.43.

หลุมศพ เกรย์ อวาล์ อนุสาวรีย์
และดอร์น (ลูกสาว)
(ที่มา : www.wikipedia.org)

พิมพ์ครั้งแรก คอลัมน์ 'คนบันดาลใจ' นิตยสารสารคดีรายเดือน ฉบับที่ 293
เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552

3

เจน ออสมัน

} ต้นแบบผู้หญิงยุคใหม่ {
